

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра менеджменту та публічного управління**

СИЛАБУС

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ /
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIAL AND ECONOMIC
SYSTEMS**

Інформація про викладача	
Викладач	Коровій Ярослав Валерійович
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	
Посада	Доцент
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25, к. 4, каб. 401
Контактний телефон	0432 550437
E-mail:	y.korovii@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=817
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Метою курсу є вивчення теоретичних та практичних аспектів сталого розвитку (sustainable development), зрозумівши як досягнути рівноваги між економічним зростанням, соціальним добробутом і екологічною відповідальністю. Це означає, що ми маємо задовольняти свої потреби сьогодні, не ставлячи під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Ознайомившись з цілями сталого розвитку (SDG) студент зможе структуровано підійти до вивчення та розуміння основних засад сталого розвитку.
Мова викладання	Українська мова
Результати навчання	- Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку. - Визначати особливості та проблеми економічного, соціального та екологічного розвитку України в сучасних умовах. - Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, формувати партнерські відносини у форматі «державо-бізнес-громадськість» на засадах сталого розвитку та соціальної відповідальності. - Вміти застосовувати методи аналізу та оцінювання показників сталого розвитку соціально-економічних систем.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Наукові засади управління сталим розвитком соціально-економічних систем	10	2	2	6	УД, П	4
Тема 2. Соціально-екологічні імперативи сталого розвитку	10	2	2	6	В, П, Т	4
Тема 3. Міжнародне партнерство у сталому розвитку. Цілі сталого розвитку 2030	14	4	4	6	В, УД, К, РМГ	8
Тема 4. Оцінка сталого розвитку та тенденції в Україні	10	2	2	6	РПЗ, РМГ	4
Тема 5. Потенційні ресурси та основні завдання забезпечення сталого розвитку в Україні. План відновлення України	16	4	4	8	В, РПЗ, УД, К	8
Тема 6. Соціальна інформація як чинник управління сталим розвитком соціально-економічних систем	12	2	2	8	РМГ, П	4
Тема 7. Аналітика, як стадія управління сталим розвитком соціально-економічних систем	16	4	4	8	В, УД, К, РМГ	8
Тема 8. Моделювання як стадія управління сталим розвитком соціально-економічних систем	16	4	4	8	В, УД, К, РМГ	8
Тема 9. Прогнозування та його оцінка як стадія управління сталим розвитком соціально-економічних систем	16	4	4	8	УД, П, РПЗ, Д	8
Тема 10. Сталий розвиток як основа економічного зростання підприємства	10	2	2	6	Д, П	4
Тема 11. Прийняття управлінських рішень при формуванні та реалізації політики сталого розвитку	10	2	2	6	РПЗ, П	4
Тема 12. Моніторинг та оцінювання програм сталого розвитку	10	2	2	6	РПЗ, РМГ	4
Індивідуальне завдання	30			30	ІЗ	32
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						

Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 2 бали. Т – тестування – 1 бал. К – кейс-стаді – 3 бали. РМГ – робота в малих групах – 2 бали. Д – доповідь – 2 бали. П – презентація – 2 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 32 бали (курси на платформі Prometheus, EdEra, Дія.Освіта або на інших сервісах – 7 балів; участь у інститутських наукових заходах – 10 балів, участь у всеукраїнських / міжнародних наукових заходах – 15 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України №722/2019. URL: https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825 2. Zayukov I.V., Makhnachova N.M., Ivanchenko H.V., Semeniuk I.Y. Ukraine labour potential modelling based on using the theory of unclear logic. <i>Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu</i>. 2023, (3). P. 177 – 183. 3. Булик О.Б. Стратегія відновлення України після війни. <i>Економіка та суспільство</i>. № 48. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-48-51. 4. Махначова Н. М., Ременюк Я. А. Усвідомлення сталого розвитку: крос-культурний підхід (Бельгія, Вірменія, Україна). <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i>. 2022. № 1. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2607 5. Махначова Н.М., Мережко В.М. Забезпечення сталого розвитку соціально-економічного потенціалу області шляхом підвищення конкурентоспроможності економіки регіону. <i>Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво</i>. № 3 (126). 2022. С. 93-97. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/3_2022/16.pdf; 6. Махначова Н.М., Мережко В.М. Формування інвестиційного іміджу Вінницької області в умовах війни та післявоєнної відбудови. <i>Державне управління: удосконалення та розвиток</i>. № 4. 2023. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/1399/1409 (фахове видання); 7. План відновлення України. URL: https://recovery.gov.ua 8. <i>Управління сталим розвитком : підручник</i> / :В. П. Бех, Ю. В. Бех, М. В. Туленков, А. А. Кравченко, Л. М. Макаренко, О. Г. Рябека, Н. В. Крохмаль, В. В. Чепак, Я. О. Чепуренко : за заг. ред. В. П. Бека, М. В. Туленкова. Київ : Каравела, 2018. 538 с. 9. Офіс реформ. URL: https://rdo.in.ua 10. ООН в Україні. URL: https://ukraine.un.org/uk/about/about-the-un 11. КМУ: Цілі сталого розвитку та Україна www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Відпрацювання пропусків занять	Здобувач, який пропустив лекційне чи практичне заняття повинен відпрацювати його, переписавши конспект пропущеної лекційної теми або виконавши завдання практичної роботи і показавши викладачу. Відпрацьовування занять щопонеділка на четвертій парі.

Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені), про що робить запис в екзаменаційному листі здобувача.
Академічна доброчесність	Положення «Про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти».
Політика застосування штучного інтелекту	<i>Інтеграція ШІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ШІ).</i> <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ШІ) правила для здобувачів:</i> 1. Планування та генерація ідей Використання ШІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми курсової / кваліфікаційної роботи, есе (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). Створення кількох варіантів структури або плану роботи для подальшого власного вибору та опрацювання. 2. Допомога в дослідженнях Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ШІ може вигадувати джерела). 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. 3.2. Заборонене використання ШІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ШІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт (курскових / кваліфікаційних, есе тощо), так і окремих абзаців чи розділів. 2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ШІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо

	це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання. 3. Фальсифікація та вигадкування Використання ІІІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ІІІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ІІІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу. 5. Виконання роботи за іншого Використання ІІІ для написання рецензій, відповідей на форумах, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його активної інтелектуальної участі. 3.3. Вимоги до декларування та цитування Прозорість є ключовим елементом відповідального використання ІІІ. 1. Обов'язок декларування Здобувач зобов'язаний декларувати факт використання інструментів генеративного ІІІ у всіх письмових роботах, що підлягають оцінюванню (курсові, кваліфікаційні, наукові роботи тощо). Виняток: декларування не вимагається для базових завдань, як-от перевірка орфографії чи граматики за допомогою вбудованих редакторів (наприклад, в MS Word). 2. Пріоритет вимог науково-педагогічного працівника Науково-педагогічний працівник має право встановити власні, більш деталізовані правила використання та декларування ІІІ в межах своєї дисципліни. Ці вимоги, зазначені в силабусі курсу, є пріоритетними. 3. Формат декларації Декларація має бути розміщена у вступі до роботи або в окремому параграфі «Декларація про використання ІІІ» в кінці роботи (перед списком літератури). Декларація повинна містити: назву інструменту та компанію-розробника (наприклад, ChatGPT від OpenAI, Gemini від Google); чіткий перелік завдань, для яких використовувався ІІІ; підтвердження, що здобувач несе повну відповідальність за фінальний зміст роботи. Приклад повної декларації: Декларація про використання ІІІ Під час підготовки цієї курсової роботи було використано інструмент ChatGPT-4 (OpenAI). Його було застосовано для таких допоміжних завдань: генерація ідей для структури роботи на етапі планування; перефразування трьох речень у розділі 2 для покращення стилістики; генерація базового шаблону для SWOT-аналізу, який був згодом самостійно заповнений та проаналізований. Весь основний текст, аналіз, інтерпретація даних та висновки є результатом моєї власної інтелектуальної праці. Я перевінив(ла) всю інформацію, отриману від ІІІ, на точність та достовірність і несу повну відповідальність за зміст цієї роботи.
Інші складові політики компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетенцій здобувача є розвиток soft skills (м'яких навичок), а саме розвиток лідерських якостей та командної роботи, ефективних комунікацій, креативності, гнучкого і

критичного мислення, що можливо за рахунок виконання самостійної роботи здобувача, а саме участі з доповідями у студентських конференціях, семінарах, гуртках, дискусійних клубах, проходження онлайн курсів (наприклад Prometheus, EdEra, Дія.Освіта), тренінгів з тематики дисципліни.
--

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 31 від 09.12.2025

Науково-педагогічний працівник

Ярослав КОРОВІЙ

Завідувач кафедри

Наталя МАХНАЧОВА